
Samhällsutvecklingsnämnden PROTOKOLL 1 (16)
Sammanträdesdatum
2023-03-06 §§ 13 - 28

Sammanträde med samhällsutvecklingsnämnden

Tid: Måndag den 6 mars 2023, kl. 13.00-17.50
Plats: Kvallsta, Knivsta kommunhus
Beslutande: Mikael Rye-Danjelsen (KNU), ordförande
Thomas Malmer (KD), 1:e vice ordförande
Anna Holmqvist Boulonois (M), 2:e vice ordförande, §§ 13-23
Peter Brymér (KNU)
Patrik Gineman (KNU)
Peter Bergkvist (MP)
Claes Litsner (S)
Lars Johansson (C), §§ 24-28

Ersättare: Ivan Krezić (KNU)
Lars Johansson (C), §§ 13-23

Övriga deltagare: Se nästa sida.
Mötessekreterare: Sigrid Erwall, nämndsekreterare
Justering, se sista sida för digital underskrift: Protokoll justeras med digital signatur den 13 mars av: ordföranden och Anna Holmqvist Boulonois (M).

ANSLAG/BEVIS

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla.

Förvaringsplats för protokoll	Kommunhuset, Centralvägen 18, Knivsta	Sista datum för överklagan	2023-04-05
Datum när anslaget sätts upp	2023-03-15	Datum när anslaget tas ner	2023-04-06

Samhällsutvecklingsnämnden

PROTOKOLL
Sammanträdesdatum
2023-03-06

3 (16)

§ 13

Upprop

---

§ 14

Justering

Protokollet justeras den 13 mars av ordföranden och Anna Holmqvist Boulonois (M), justerare.

---

§ 15

Godkännande av dagordning

Dagordningen godkänns med följande ändringar:

Tillägg av nya informationsärenden.

d) Information om Knivstaförslag för SUN, pågående och ej behandlade

e) Översiktsplanen – planering för tidig dialog

Resterande numrering av informationsärenden justeras därefter.

Punkt 10 på dagordningen utgår.

Ny punkt 17 läggs till.

Ledamotsinitiativ från Peter Bergkvist (MP) - Information om PFAS på kommunens web

I övrigt godkänns dagordningen.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Samhällsutvecklingsnämnden

PROTOKOLL
Sammanträdesdatum
2023-03-06

4 (16)

§ 16

Anmälan av delegationsbeslut

Följande delegationsbeslut är anmälda till samhällsutvecklingsnämnden:

- Bostadsanpassningsbidrag januari 2023
- Delegationslista Public 360, 2023-01-01 till 2023-02-26

---

§ 17

Informationsärenden

- a) Information om detaljplan Kölängen, del av Gredelby 2:1
Maria Cassel, planchef, informerade.
- b) Återkoppling kring kommunens ansökan om statsbidrag för naturolyckor för framtagande av skyfallsplan
Maria Cassel, planchef, informerade.
- c) Information om samråd Södra Ar etapp 2
Rebecka Persson, planarkitekt, informerade.
- d) Information om Knivstaförslag för SUN, pågående och ej behandlade
Jenny Rydåker, samhällsbyggnadschef, informerade.
- e) Översiktsplanen – planering för tidig dialog
Gösta Bergman, översiktsplanerare, informerade.
- f) Utbildning – Gata, drift/investering, Gräv/TA
Alexander Jonsson, gatuchef, informerade.

Mötet ajournerades en kort stund efter denna punkt.

- g) Utbildning - Park - strategi grön infra
Carin von Köhler, tillförordnad park- och naturchef, informerade.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Samhällsutvecklingsnämnden

PROTOKOLL
Sammanträdesdatum
2023-03-06

5 (16)

§ 18

Dnr: SUN-2023/59

LONA-projekt Naturskolan växlar upp

Samhällsutvecklingsnämndens beslut

Samhällsutvecklingsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att genomföra LONA-projektet *Naturskolan växlar upp*.

Yrkanden

Claes Litsner (S) och Peter Bergkvist yrkar bifall till utskickat förslag.

Propositionsordning

Ordförande frågar om samhällsutvecklingsnämnden kan besluta i enlighet med utskickat förslag. Han finner att frågan besvarats med ja.

Sammanfattning av ärendet

Knivsta naturskola i Eda sökte under hösten 2022 statligt bidrag för projektet Naturskolan växlar upp. Ansökan beviljades innan årsskiftet och medel har tilldelats förvaltningen.

Sara Antell, naturskolepedagog, informerade.

Underlag för beslut:

Tjänsteskrivelse 2023-02-01

Beslutet ska skickas till

Akten

Park – och naturenheten

Samhällsutvecklingsnämnden PROTOKOLL 6 (16)
Sammanträdesdatum
2023-03-06

§ 19

Dnr: SUN-2023/58

Projektdirektiv revidering av grönstrukturplan

Samhällsutvecklingsnämndens beslut

1. Samhällsutvecklingsnämnden godkänner Grönstrukturplan 2024 – Projektdirektiv för revidering och fördjupning av grönstrukturplan 2016, daterad 2023-02-01.
2. Samhällsutvecklingsnämnden ger samhällsbyggnadskontoret i uppdrag att revidera och fördjupa grönstrukturplan 2016 i linje med föreslaget projektdirektiv.
3. Samhällsutvecklingsnämnden ger samhällsbyggnadskontoret i uppdrag att återkomma till nämnden med beräknad arbetsåtgång och kostnad.

Yrkanden

Thomas Malmer (KD) yrkar att förvaltningen i uppdrag att återkomma till nämnden med beräknad arbetsåtgång och kostnad innan arbetet påbörjas.

Claes Litsner (S), Anna Holmqvist Boulonois (M) och Peter Bergkvist (MP) yrkar avslag till Thomas Malmers förslag, och yrkar bifall till utskickat förslag.

Propositionsordning

1. Ordföranden frågar om nämnden kan godkänna Grönstrukturplan 2024 – Projektdirektiv för revidering och fördjupning av grönstrukturplan 2016, daterad 2023-02-01. Han finner att frågan besvarats med ja.
2. Ordföranden frågar om samhällsutvecklingsnämnden ger samhällsbyggnadskontoret i uppdrag att revidera och fördjupa grönstrukturplan 2016 i linje med föreslaget projektdirektiv. Han finner att frågan besvarats med ja.
3. Ordföranden frågar om samhällsutvecklingsnämnden ger samhällsbyggnadskontoret i uppdrag att återkomma till nämnden med beräknad arbetsåtgång och kostnad. Han finner att frågan besvarats med ja.

Sammanfattning av ärendet

Knivsta kommuns grönstrukturplan från 2016 revideras och fördjupas samtidigt som arbetet med att ta fram en ny översiktsplan.

Carin von Köhler informerade.

Underlag för beslut:

Tjänsteutlåtande 2023-02-02

Grönstrukturplan – projektdirektiv för revidering och fördjupning av grönstrukturplan 2016, 2023-02-08

Beslutet ska skickas till

Akten

Park- och naturenheten

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Samhällsutvecklingsnämnden

PROTOKOLL
Sammanträdesdatum
2023-03-06

7 (16)

§ 20

Dnr: SUN-2023/63

Startbesked för gatuinvesteringar 2023

Samhällsutvecklingsnämndens beslut

1. Samhällsutvecklingsnämnden godkänner startbesked till investeringsprojektet Reinvestering av befintligt gatunät.
2. Samhällsutvecklingsnämnden godkänner startbesked till investeringsprojektet TSHÅ (trafiksäkerhetshöjande åtgärder).
3. Samhällsutvecklingsnämnden godkänner startbesked till investeringsprojektet Belysning.
4. Samhällsutvecklingsnämnden godkänner startbesked till investeringsprojektet Cykelinfrastruktur.
5. Beslutet anmäls till kommunstyrelsen för kännedom.

Propositionsordning

Ordförande frågar om samhällsutvecklingsnämnden kan besluta i enlighet med utskickat förslag. Han finner att frågan besvarats med ja.

Sammanfattning av ärendet

De nya investeringsriktlinjerna medför att processen för genomförande av investeringar har förändrats. Investeringar överstigande 1 miljon kronor ska ha ett igångsättningstillstånd. Igångsättningstillståndet syftar till att göra en kontroll om förutsättningarna har förändrats jämfört med när projektet budgeterades och som medfört andra prioriteringar. Beslutet om igångsättningstillstånd tas av respektive nämnd och ska anmälas till kommunstyrelsen.

Uppföljning av investeringsprojekt kommer löpande i kommunens ordinarie uppföljningsprocess rapporteras i en sammanställd investeringsprognos till respektive nämnd. När investeringsprojektet är genomfört ska en slutredovisning tas fram för investeringar överstigande 1 miljon kronor. Redovisningen ska belysa både resultatet och projektarbetet. Vid större investeringar inom fastigheter och infrastruktur ska återrapporteringen även lämnas till kommunstyrelsen för kännedom och på anmodan även redovisas. Här avses investeringar till ett värde överstigande 3 miljoner kronor. Övriga projekt redovisas till nämnd. I samband med årsbokslut ska samtliga under året pågående och avslutade projekt rapporteras i investeringsavsnittet.

Alexander Jonsson informerade.

Underlag för beslut:

Tjänsteutlåtande 2023-02-09

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Samhällsutvecklingsnämnden

PROTOKOLL
Sammanträdesdatum
2023-03-06

8 (16)

Beslutet ska skickas till

Akten

Kommunstyrelsen

Ekonomikontoret

Samhällsutvecklingsnämnden PROTOKOLL 9 (16)
Sammanträdesdatum
2023-03-06

§ 21 Dnr: SUN-2023/64

Upphandling av asfalt, mark- och anläggningsarbeten

Samhällsutvecklingsnämndens beslut

1. Samhällsutvecklingsnämnden beslutar att genomföra upphandling av asfalt-, mark- och anläggningsarbeten i Knivsta kommun för perioden 2024-04-01 till 2026-03-31 med option på ytterligare två år i steg om ett år i taget.
2. Samhällsutvecklingsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att informera samhällsutvecklingsnämnden om hur hållbarhetskriterierna har behandlats i upphandlingen.

Yrkanden

Claes Litsner (S) yrkar att samhällsutvecklingsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att informera samhällsutvecklingsnämnden om hur hållbarhetskriterierna har behandlats i upphandlingen.

Mötet ajournerades en kort stund under punkten.

Propositionsordning

1. Ordförande frågar om samhällsutvecklingsnämnden beslutar att genomföra upphandling av asfalt-, mark- och anläggningsarbeten i Knivsta kommun för perioden 2024-04-01 till 2026-03-31 med option på ytterligare två år i steg om ett år i taget. Han finner att frågan besvarats med ja.
2. Ordföranden frågar om samhällsutvecklingsnämnden kan ge förvaltningen i uppdrag att informera samhällsutvecklingsnämnden om hur hållbarhetskriterierna har behandlats i upphandlingen. Han finner att frågan besvarats med ja.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadskontoret har för avsikt att genomföra en ny upphandling av asfalt, mark- och anläggningsarbeten i Knivsta kommun.

Alexander Jonsson informerade.

Underlag för beslut:

Tjänsteutlåtande 2023-02-09

Beslutet ska skickas till

Akten

Samhällsutvecklingsnämnden PROTOKOLL 10 (16)
Sammanträdesdatum
2023-03-06

§ 22 Dnr: SUN-2023/52

Verksamhetsberättelse och årsbokslut för samhällsutvecklingsnämnden 2022

Samhällsutvecklingsnämndens beslut

1. Samhällsutvecklingsnämnden godkänner verksamhetsberättelse och årsbokslut för samhällsutvecklingsnämndens verksamheter 2022.
2. Beslutet anmäls till kommunstyrelse, kommunfullmäktige och revisorerna för kännedom.

Yrkanden

Claes Litsner (S) yrkar bifall.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om samhällsutvecklingsnämnden kan besluta i enlighet med utskickat förslag. Han finner att frågan besvarats med ja.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsutvecklingen ska årligen följa upp årets verksamhet i en verksamhetsberättelse (bokslut) avseende mål, uppdrag och ekonomi.

Samhällsutvecklingen resultat uppgick till 4,9 miljoner kronor för 2022, nettokostnaden var 44 miljoner kronor (föregående år 27,5 miljoner kronor). Verksamheterna gator och vägar och vindkraftverket redovisar ett sammantaget överskott på 9,3 miljoner kronor och är främsta anledningen till nämndens överskott. Avfallsverksamheten, detaljplanering och trafikövervakning/parkeringsavgifter redovisar underskott på sammanvägt 4,7 miljoner kronor. Samhällsutvecklingsnämndens investeringsutgift uppgick till 40,5 miljoner kronor, vilket motsvarar en nyttjandegrad av beviljade investeringsmedel på 28,3%.

Kommunfullmäktiges mål till samhällsutvecklingsnämnden är sex stycken, varav två bedöms som uppnådda, fyra bedöms vara delvis uppnådda. Nämndens egna mål är sju stycken och dessa bedöms tre som uppnådda, två bedöms vara delvis uppnådda och två bedöms som ej uppnådda.

Jenny Rydåker och Edvin Borgstrand informerade.

Underlag för beslut:

Tjänsteutlåtande 2023-01-30

Rapport Verksamhetsberättelse och årsbokslut för bygg- och miljönämnden 2022.

Beslutet ska skickas till

Akten
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige
Revisorerna

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Samhällsutvecklingsnämnden

PROTOKOLL
Sammanträdesdatum
2023-03-06

11 (16)

§ 23

Dnr: SUN-2022/500

Intern kontrollplan för samhällsutvecklingsnämnden 2023

Samhällsutvecklingsnämndens beslut

1. Samhällsutvecklingsnämnden antar internkontrollplan 2023.
2. Internkontrollplanen anmäls till kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordförande frågar om samhällsutvecklingsnämnden kan besluta i enlighet med utskickat förslag. Han finner att frågan besvarats med ja.

Sammanfattning av ärendet

Kommunallagen 6 kapitlet 6 § anger att nämnderna ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig. Den interna kontrollens syfte är att tillse tillförlitlig rapportering om verksamhet och ekonomi, uppfyllelse av mål samt efterlevnad av lagar och regler. Den interna kontrollen innefattar verksamhetens hantering av alla de risker som föreligger i verksamheten och som faller inom ramen för den interna kontrollens syfte. En internkontrollplan är ett verktyg för att säkerställa att den interna kontrollen hanteras systematiskt och är tillräcklig. Internkontrollplanen antas årligen av nämnden och säkerställer att risker bedöms och hanteras. Nämnden ansvarar för att vidta åtgärder utifrån identifierade brister för att ständigt förbättra och utveckla sin verksamhet.

Geli Lytter och Karin Reuter Dahl fanns tillgängliga för frågor.

Underlag för beslut:

Tjänsteutlåtande 2022-12-22

Förslag till internkontrollplan för samhällsutvecklingsnämnden 2023

Beslutet ska skickas till

Akten

Kommunstyrelsen

Samhällsbyggnadschef

Verksamhetscontroller

Samhällsutvecklingsnämnden

PROTOKOLL
Sammanträdesdatum
2023-03-06

12 (16)

§ 24

Dnr: SUN-2023/74

Verksamhetsplan för samhällsutvecklingsnämnden 2023

Samhällsutvecklingsnämndens beslut

1. Samhällsutvecklingsnämnden godkänner verksamhetsplanen 2023 för samhällsutvecklingsnämndens verksamheter.
2. Beslutet anmäls till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Yrkanden

Thomas Malmer (KD) och Claes Litsner (S) yrkar bifall.

Propositionsordning

Ordförande frågar om samhällsutvecklingsnämnden kan besluta i enlighet med utskickat förslag. Han finner att frågan besvarats med ja.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsutvecklingsnämnden tilldelats medel för 2023 i den av kommunfullmäktige antagna Mål och budget 2023. I bilagd verksamhetsplan beskrivs förutsättningarna för budgeten, kommunfullmäktiges mål och uppdrag som riktats mot nämnden samt nämndens egna uppdrag. Nämnden föreslås besluta om ett nämndmål och två nämndspecifika uppdrag:

1. Nämndmål: Säkerställ att näringslivets behov inkluderas i planeringen genom att utöka antalet och ta fram nya former för dialog med näringslivet.
2. Uppdrag: Ta fram strukturer för att systematiskt säkra samhällsbyggnadskvaliteter och hållbarhetsambitioner i samhällsbyggnadsprocessens alla skeden från tidigt skede, i föravtal (inklusive markanvisningar), planuppdrag, genomförandeavtal, detaljplaner till projektgenomförande (inklusive bygglov).
3. Uppdrag: Ta fram en prioriteringsordning för översyn av befintliga politiskt antagna styrdokument med översiktsplanen och dess revidering som prioriteringsbas.

Jenny Rydåker och Edvin Borgstrand fanns tillgängliga för frågor.

Underlag för beslut:

Tjänsteutlåtande 2023-02-15

Rapport Verksamhetsplan för Samhällsutvecklingsnämnden 2023

Beslutet ska skickas till

Akten

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Samhällsutvecklingsnämnden

PROTOKOLL
Sammanträdesdatum
2023-03-06

13 (16)

§ 25

Dnr: SUN-2023/88

Ekonomisk uppföljning per februari för samhällsutvecklingsnämnden 2023

Samhällsutvecklingsnämndens beslut

1. Samhällsutvecklingsnämnden tar emot den ekonomiska uppföljningen per februari 2023.
2. Beslutet anmäls till kommunstyrelsen för kännedom.

Propositionsordning

Ordförande frågar om samhällsutvecklingsnämnden kan besluta i enlighet med utskickat förslag. Han finner att frågan besvarats med ja.

Sammanfattning av ärendet

Årsprognosen per februari är den första ekonomiska uppföljningen för verksamhetsåret 2023. I det tidiga skedet av året redovisar tre av nämndens verksamheter detaljplaner, avfallsverksamheten och vindkraftverket större budgetavvikelser och sammanvägt är nämndens årsprognos ett underskott på 5 miljoner kronor. Nämndens övriga verksamheter följer budget och prognostiseras inte med någon budgetavvikelse.

Edvin Borgestrand informerade.

Underlag för beslut:

Tjänsteutlåtande 2023-02-23
Rapport Ekonomisk uppföljning per februari 2023
Alternativ ekonomisk uppställning

Beslutet ska skickas till

Akten
Kommunstyrelsen
Ekonomichef

Samhällsutvecklingsnämnden

PROTOKOLL
Sammanträdesdatum
2023-03-06

14 (16)

§ 26

Dnr: SUN-2023/97

Handlingsplan för ekonomi i balans

Samhällsutvecklingsnämndens beslut

1. Samhällsutvecklingsnämnden uppdrar till förvaltningen att ta fram en handlingsplan för ekonomi i balans.
2. Förvaltningen ska återkomma med ett förslag till handlingsplan senast till nämndssammanträdet i maj och handlingsplanen ska rapporteras till kommunstyrelsen.

Yrkande

Claes Litsner (S) yrkar att förvaltningen ska återkomma med ett förslag till handlingsplan senast till nämndssammanträdet i maj, och att handlingsplanen ska rapporteras till kommunstyrelsen.

Propositionsordning

1. Ordföranden frågar om samhällsutvecklingsnämnden kan uppdra till förvaltningen ta fram en handlingsplan för ekonomi i balans. Han finner att frågan besvarats med ja.
2. Ordföranden frågar om samhällsutvecklingsnämnden ska ge förvaltningen i uppdrag att återkomma med ett förslag till handlingsplan senast till nämndssammanträdet i maj och att handlingsplanen ska rapporteras till kommunstyrelsen. Han finner att frågan besvarats med ja.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsutvecklingsnämndens årsprognos visar ett underskott på 5 miljoner kronor. Prognostiseras nämnden med ett underskott ska förvaltningen få i uppdrag att återkomma med en handlingsplan för att nå en ekonomi i balans. Åtgärderna i handlingsplanen ska vara specifika samt realistiska och kan vara såväl kortsiktiga som långsiktiga förändringar.

Edvin Borgestrand fanns tillgänglig för frågor.

Underlag för beslut:

Tjänsteutlåtande 2023-02-28

Beslutet ska skickas till

Akten
Kommunstyrelsen

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Samhällsutvecklingsnämnden PROTOKOLL 15 (16)
Sammanträdesdatum
2023-03-06

§ 27

Dnr: SUN-2023/86

Vattenpolitiker Mälarens vattenvårdsförbund

Under ärendet gick 1:e vice ordförande, Thomas Malmer (KD), in som ordförande.

Samhällsutvecklingsnämndens beslut

1. Samhällsutvecklingsnämnden utser Mikael Rye-Danjelsen till vattenpolitiker i Mälarens vattenvårdsförbund.
2. För deltagande utgår ersättning enligt ERS 2022.

Yrkanden

Thomas Malmer (KD) yrkar att ersättning för deltagande ska ersättas enligt ERS 2022.

Mikael Rye-Danjelsen (KNU) och Claes Litsner (S) yrkar bifall till utskickat förslag med Thomas Malmers tilläggsyrkande.

Propositionsordning

Thomas Malmer, 1:e vice ordförande, frågar om samhällsutvecklingsnämnden kan besluta enligt utskickat förslag, med tilläggsyrkandet. Han finner att frågan besvarats med ja.

Sammanfattning av ärendet

Mälarens vattenvårdsförbund samlar flera aktörer i anslutning till Mälaren. Knivsta kommun är en av dessa. Kommunfullmäktige i Knivsta kommun utser representanter till Mälarens vattenvårdsförbunds stämma. Utöver dessa representanter kan politiker ansluta till nätverket för vattenpolitiker. För att ansluta som vattenpolitiker behövs ett beslut från samhällsutvecklingsnämnden.

Underlag för beslut:

Tjänsteskrivelse 2023-02-27

Beslutet ska skickas till

Akten

Mälarens vattenvårdsförbund

§ 28

Ledamotsinitiativ från Peter Bergkvist (MP) - Information om PFAS på kommunens web

Samhällsutvecklingsnämndens beslut

Samhällsutvecklingsnämnden beslutar att avvisa ärendet.

Yrkande

Mikael Rye-Danjelsen yrkar att ärendet avvisas. Med motivering att ledamotsinitiativet inte ska hanteras av samhällsutvecklingsnämnden, utan av bygg- och miljönämnden.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om samhällsutvecklingsnämnden kan avvisa ledamotsinitiativet. Han finner att frågan besvarats med ja.

Underlag

Ledamotsinitiativ. Se bilaga 1.

Initiativ till Samhällsutvecklingsnämnden, Knivsta Kommun

Information om PFAS på kommunens web

UNT har under februari månad 2023 haft två artiklar om kemikalieföreningar i Knivsta, dels om situationen i Knivstaån (3 februari) och dels om mycket höga halter av PFAS-ämnen i grundvattnet vid Habia teknofluor i Brantshammar (28 februari). Det finns en mängd frågor som många säkert vill ha svar på.

- Vad handlar detta om? Hur spridda är dessa ämnen?
- Är området där jag bor drabbat?
- Vilka risker innebär dessa kemikalier för miljön och för oss som bor i Knivsta?
- Vad görs för att åtgärda gamla utsläpp och för att förhindra nya?

Vi kunde till exempel läsa om att Knivstaån har "dålig ekologisk status", vilket betyder att vattenkvaliteten inte alls är bra. Det är faktiskt det sämsta betyget på skalan och tyvärr sämre i jämförelse med andra vattendrag i Uppsala län enligt vatten- och miljöforskaren Emma Lannergård, på SLU.

När det gäller PFAS, som beskrivs som värstingskemikalier i artiklarna, så har ett fåtal prover tagits hittills i Knivsta. Provtagning har genom åren skett med olika syften och av olika utförare, till exempel inom länsstyrelsens miljöövervakning, i samband med kontroll av tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet, vid egenkontroll hos VA-leverantör och av Naturhistoriska riksmuseet i undersökningar av förekomst i utter. Dessa analysresultat finns idag inte samlade på ett sätt som gör situationen i Knivsta tydlig och översiktlig.

Roslagsvatten är kommunens VA-leverantör och de levererar vatten från Norrvatten som hämtar råvatten från Mälaren. Norrvatten skriver på sin websida att deras dricksvatten innehåller PFAS-halter nära det nya gränsvärdet på 4 nanogram per liter dricksvatten. Det nya gränsvärdet för PFAS ska börja tillämpas från den 1 januari 2026. Norrvatten säger att de kommer att behöva införa ytterligare rening för att klara det nya gränsvärdet.

Roslagsvatten ansvarar även för vattenverken i Lagga och Vassunda. Enligt Roslagsvatten utförs inga regelbundna undersökningar av PFAS i vatten från dessa verk eftersom risken för höga PFAS-halter bedöms som låg då inga förorenade områden har identifierats i närheten.

PFAS är en stor grupp av ämnen med liknande egenskaper och som kan ge upphov till negativa hälsoeffekter. Ämnena finns i många olika produkter, har breda användningsområden och är mycket långlivade i miljön. De verkar också kunna spridas på flera sätt och nå olika miljöer, t ex via vatten, livsmedel och atmosfärisk deposition (t ex via damm och nederbörd). På Kemikalieinspektionen, Livsmedelsverket och Naturskyddsföreningen finns bra information för dem som vill läsa mer om ämnena och de problem som de kan innebära.

I Knivsta finns flera verksamheter, både nuvarande och tidigare, som kan vara viktiga källor till att ämnena nu påvisas i höga halter. Företaget Habia teknofluor i Brantshammar är ett sådant exempel.

Knivsta kommer, precis som många andra kommuner i landet, behöva införa åtgärder för att klara de nya gränsvärdena. Det är också viktigt att allmänheten får fortlöpande information om vad som redan görs och planeras att göras på detta område. Det behöver finnas bra vägledning och stöd till Knivstabor om vad man kan göra själv för att begränsa exponeringen och riskerna för dessa ämnen. Det gäller inte minst dem som har egna dricksvattenbrunnar.

Knivsta bör skapa ett särskilt avsnitt om PFAS på kommunens websida, där man

- Publicerar resultat från provtagningar och ger information om pågående åtgärdsprogram i Knivsta. För att förenkla översikten bör sammanställningen av analysdata redovisas på en Knivsta-karta med uppgift om var och när prover har tagits.
- Vägleder dem som har egen dricksvattenbrunn om möjligheter till provtagning mm, antingen enskilt eller tillsammans med andra inom ett visst område.
- Tipsar om var man kan hitta ytterligare information, till exempel vad man själv kan göra för att begränsa exponering och risker för dessa kemikalier.

Peter Bergkvist, Miljöpartiet de Gröna